

Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének
51/2026. (III.25.)
önkormányzati határozata

a Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház szakmai programjának elfogadásáról

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET

- a Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház szakmai programját a melléklet szerint elfogadja

Máté Antal
polgármester

K.m.f.

dr. Bora Bernadett
jegyző

Nyírbátor Város Önkormányzata

Mosoly Sziget
Biztos Kezdet Gyerekház
SZAKMAI PROGRAMJA

Hatályba lépés: 2026. március 26.

Készítette: Éles Lászlóné szakmai vezető

Tartalomjegyzék

I. Általános adatok	3
II. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői	3
III. A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei.....	7
III.1. A program konkrét bemutatása a létrejövő kapacitások a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenység leírása	8
III.2. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja	12
IV. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, körei, rendszeressége, a szolgáltatási típusnak megfelelő gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja	13
V. Az ellátás igénybevétele módja	16
VI. A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás módja	17
VII. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	17
VIII. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái ...	19
IX. Záró rendelkezések	19

I. Általános adatok

A szolgáltató neve: Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház

A szolgáltató székhelye: 4300 Nyírbátor, József Attila utca 25.

Típus szerinti besorolása: a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (2) bekezdése szerinti személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás, Biztos Kezdet Gyerekház

A feladat ellátásához kapcsolódó kormányzati funkció: 104044

A szolgáltatás megkezdésének időpontja: 2023. március 1.

Elérhetőségek:

- **Telefonszám:** 06/70-522-6017
- **E-mail cím:** settlementhaz@nyirbator.hu

A fenntartó neve: Nyírbátor Város Önkormányzata

A fenntartó címe: 4300 Nyírbátor, Szabadság tér 7.

A fenntartó törzkönyvi nyilvántartási száma: 732861

A fenntartó adószáma: 15731869-2-15

II. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Elsődleges célcsoport: A település hátrányos helyzetű családjaiban élő 0-3 éves csecsemők és kisgyermek, elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, illetve a település szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területnek nyilvánított lakókörnyezetében élő gyermekek, valamint az őket nevelő szülők, családok.

Másodlagos célcsoport: A gyerekek, illetve a szülők szűkebb és tágabb társadalmi környezete. Az elsődleges célcsoport hátrányos helyzetének csökkentése érdekében tenni tudó döntéshozók, szakemberek.

Nyírbátor város bemutatása

Nyírbátor több mint 7 évszázados történelmének legfényesebb időszaka a Gut-Keled nemzetséghez tartozó Báthori családhoz köthető. A települést 1329-ben pallosjoggal és teljes városi kiváltsággal ruházta fel a király. A XIV-XV. században Bátor már jelentős iparral és kereskedelemmel rendelkező mezővárossá fejlődött. A XV. század végén és a XVI. század elején épül az a két késő gótikus templom és kolostor, amely műemléki együttes ma is meghatározza a város arculatát. Nyírbátort a Báthori család egészen 1613-ig birtokolta, Báthori Gábor erdélyi fejedelem haláláig, amely birtokigazgatási központja és egyben temetkezési helye lett. Ezután a város történelmét egymást váltó fejedelmek-Báthoriak, Bethlenek, Rákócziak és Károlyiak írták.

A XVII-XVIII. században mind a vármegye, mind a központi hatalom többször tett kísérletet arra, hogy a város kiváltságait megnyirbálja. 1736-ban elveszíti a pallosjogát, majd az 1872-es közigazgatási átszervezéskor a városi rangjától is megfosztották.

A település XX. századi történetét a vezetőinek és lakóinak kitartó és szívós munkája jellemezte, aminek következtében ismét megindult a fellendülés. A XX. végén jelentős iparfejlesztés ment végbe és a mezőgazdaság többszöri átalakítása teljesen átstrukturálta a

hagyományos bátori társadalmat. Nyírbátor a Nyírség egyik kereskedelmi, kulturális központjává lett, majd járási székhellyé nőtte ki magát. 1973. április 29-én ismét városi rangot kapott. Ezzel új szakasz kezdődött a település életében. Erősödött Nyírbátor igazgatási, gazdasági, oktatási és kulturális vonzása a térségben. A nagyüzemi mezőgazdaság, a különböző ipari ktsz-ek, a letelepült gyáregységek új munkalehetőségeket teremtettek, amelyek a népesség növekedésével jártak. Új városrészek nőttek ki, óvodák, iskolák, egészségügyi intézmények épültek, megélné a kulturális élet. Az 1990-es szabad választásokat követően, az önkormányzati rendszer kiépítésével, majd az uniós csatlakozással, újabb nagy változások következtek. A pályázati lehetőségekkel élve és az Ipari park megnyitásával, majd benépesítésével Nyírbátor gazdasága gyors fejlődésnek indult és mára meghatározó gazdasági szereplője lett a megyének. 2013-tól ismét járási székhely lett, melynek területe 695,94 km², népessége 43 557 fő, népsűrűsége pedig 63 fő/km² volt abban az évben. Járási székhelyként (3 város és 17 község tartozik hozzá), és Országgyűlési Választókerületi Központként (33 településre, köztük 6 városra kiterjedően), valamint gazdasági és munkaerő-piaci központként kiterjedt vonzáskörzettel rendelkezik, regionális szerepköre meghatározó. A város egyes funkcióinak köszönhetően saját népességénél lényegesen nagyobb lakosságot lát el. Mint járási centrum erős közigazgatási, egészségügyi, oktatási, szociális és foglalkoztatási funkciókkal bír. Kulturális és turisztikai értékei alapján kiegészítő, komplementer szerepet tölt be Debrecen és Nyíregyháza környezetében. Évszázados műemlékei ma is a város meghatározó értékei, a jelen és a jövő kulturális, turisztikai életének színterei. Nyírbátor legjelentősebb rendezvényei több évtizedes múltra tekintenek vissza.

Nyírbátor Magyarország Észak-keleti sarkában fekszik, a román, az ukrán és a szlovák határ közelében. A fővárostól 257 km, a vármegyeszékhely Nyíregyházától 37 km a távolság. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye térszerkezetében a Nyíregyházától, a fő közlekedési útvonalaktól, illetve a határátkelőhelyektől való távolság az egyik legfontosabb, a térszerkezetet és a funkciók térbeli eloszlását alakító tényező.

Nyírbátor a térségi jelentőségű, 69,3 km hosszú, az országos törzshálózati pályák részét képező 110-es számú, Debrecen (Apafa) – Mátészalka vasútvonalon fekszik, amely Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben délnyugat-északkeleti irányban haladva tárja fel a településeket. A vasútállomáshoz csatlakozik a 113-as számú, Nyíregyháza – Nagykálló – Nyírbátor/Mátészalka – Fehérgyarmat – Zajta 80,4 km hosszú vasútvonal is, amely Nyíregyházától indulva keleti, északkeleti irányban tárja fel a megyét, kapcsolatot biztosítva a vármegyeszékhellyel.

A várost érintő helyközi autóbusz szolgáltatást túlnyomó többségben a Szabolcs Volán Zrt. látja el. Nyírbátor központja, az Ipari Park, a közszolgáltatási intézmények, a vasútállomás és a fürdő is közvetlenül megközelíthető a környező kisebb településekről.

A város a vármegye teljes középső részéről közvetlen járással elérhető. A vármegyeszékhely Nyíregyháza felé napi 43 induló járással (menetidő 01:7–01:30 között), a regionális központ Debrecen felé napi 4 közvetlen járással (menetidő 01:08–01:34 között) rendelkezik.

A demográfiai viszonyokat vizsgálva elmondható, hogy Nyírbátor népességfejlődése az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat. A szelektív migráció elsősorban a fiatal, képzetesebb munkavállalói korú rétegekben jellemző.

A lakosságszám változását az alábbi táblázat szemlélteti:

Évszám	Állandó lakosságszám
2023	11 793
2024	11 564
2025	11 648

Nyírbátor Város Önkormányzata fontos feladatának tűzte ki a város népességének növelését, a város iránt érdeklődők, letelepedni szándékozók komplex tájékoztatását, segítségét. Ennek érdekében indította el, 2022. májusában a **Legyél Te is NYÍRBÁTORI** elnevezésű programot, melynek hosszú távú célja a lakosságszám növekedése. A program sikeressége érdekében megszólítottuk a városunkban működő nagycégeket - Coloplast, Serioplast, Unilever, Diehl, MSK, Rosenberger, Farmol, Tranzit-Ker, Bátor-Trade - melyek nyilatkoztak támogató szándékukról. A 2025. évi lakosságszám növekedése a program pozitív hatását tükrözi.

A 0-3 éves korúak számának alakulása 2023. és 2025. között:

Évszám	0-3 éves korúak száma
2023	477
2024	489
2025	485

A 0-3 éves korú gyermekek száma – mint célcsoport – az elmúlt években jelentős változást nem mutat.

A nyilvántartott álláskereső 67,4 %-a (forrás: KSH TeIR 2024-es adata) 8 általános vagy 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik. Az „alacsony” iskolai végzettség miatt a szülők a gyermeknevelés területén sem rendelkeznek megfelelő készségekkel, képességekkel, amely jelentősen meghatározza a gyermekek későbbi fejlődését. Az édesanyák készségeinek fejlesztése érdekében rendkívül fontos a Gyerekház működése.

A településen az alacsony iskolai végzettség mellett jellemző a családok rendkívül rossz jövedelmi helyzete, amelyet jól tükröz a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma és aránya:

Év	Gyermekek létszáma összesen (fő)	Hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)		Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)		Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma (fő)	
		0-18 éves korosztály	0-3 éves korosztály	0-18 éves korosztály	0-3 éves korosztály	0-18 éves korosztály	0-3 éves korosztály
2023	2 431	44	7	460	72	570	95
2024	2 386	49	9	413	69	529	87
2025	2 339	48	9	406	63	466	76

A 0-3 éves korú gyermeket nevelő hátrányos helyzetű családok jellemzői, legfőképpen a szegregátum területén:

- alacsony iskolázottság,
- rossz lakhatási körülmények,
- mélyszegénység, ebből kifolyólag az alapvető szükségletek kielégítésének hiánya (egyoldalú táplálkozás),
- nagy létszámú családok (ezen belül magas az ötnél több kiskorút nevelő családok száma),
- a megfelelő lakókörnyezet iránti igény hiánya,
- alapvető higiénés viszonyok hiánya (mind a szülők, mind a gyermekek esetében),
- magas a fiatalok várandósok száma,
- szenvedélybetegségek (alkohol, drog, játékfüggőség) jelenléte.

A város köznevelési intézményellátottsága megfelelő.

A településen 5 általános iskola működik:

- Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium;
- Nyírbátori Éltés Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény;
- Báthori Anna Református Általános Iskola és Óvoda;
- Nyírbátori Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola;
- LEONARDO MÉDEIA AKADÉMIA Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye.

A város két középiskolája:

- Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium;
- Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium;

A településen négy óvoda működik, ebből három az iskolák mellett, a negyedik az önkormányzat fenntartásában működik, két tagintézménnyel:

- Báthory István Katolikus Óvoda, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium;
- Nyírbátori Éltés Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény;
- Báthori Anna Református Általános Iskola és Óvoda;
- Nyírbátori Kerekerdő Óvoda, illetve annak tagintézményeként működő Nyitnikék Óvoda és a Százszorszép Óvoda.

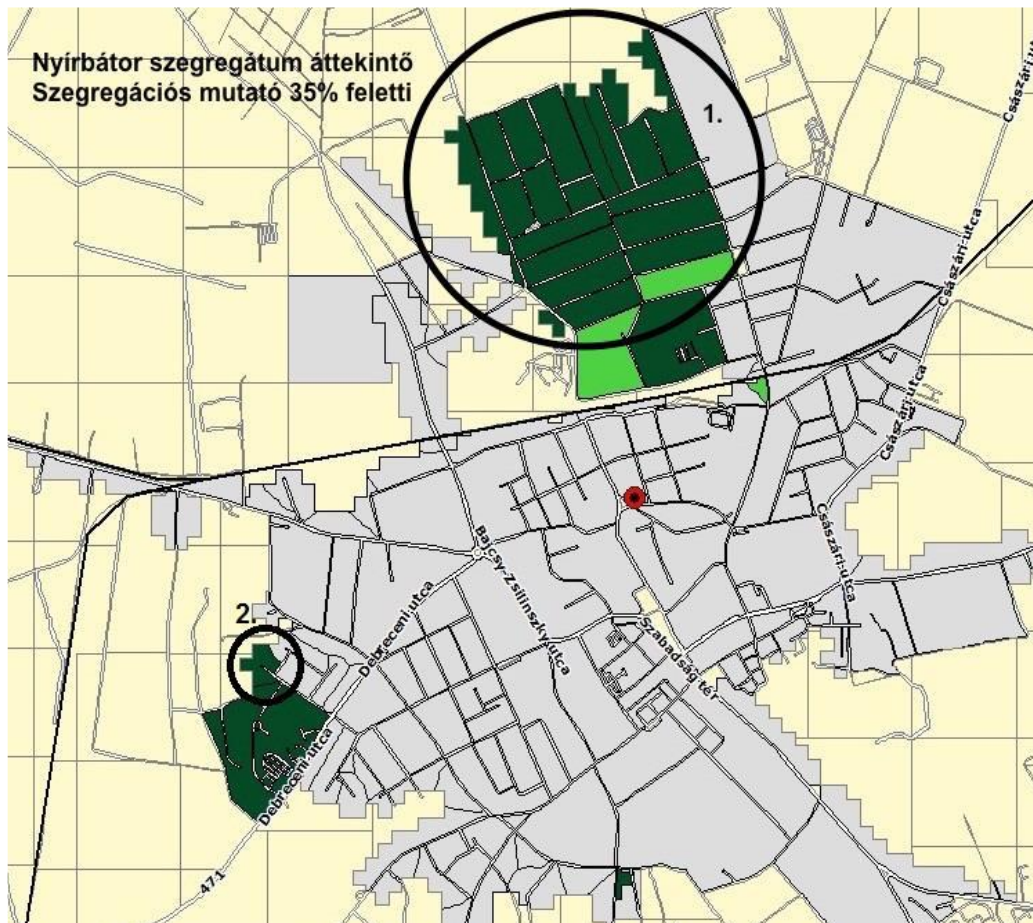
A város bölcsődei ellátottsága is megfelelőnek mondható. Az önkormányzat fenntartásában működő, a Nyírbátori Városi Szociális Szolgálat telephelyeként funkcionáló 48 férőhelyes Napsugár Bölcsőde mellett van egyházi fenntartású bölcsőde, a Nyíregyházi Egyházmegye Egyesített Bölcsődék tagintézménye, a Nyírbátori Görögkatolikus Bölcsőde, mely szintén 48 gyereket tud fogadni. Ezen kívül két, egyesületi fenntartású családi bölcsőde is működik a

városban, az egyik a 12 férőhelyes Mini-Manófalva Családi Bölcsőde, amely 15 éve működik 2 csoporttal. A másik pedig a Cseperedők Bölcsődéje, amely 8 férőhelyen várja a gyerekeket.

Szegregátumok Nyírbátorban:

A képviselő-testület elfogadta a **Nyírbátor város Integrált Településfejlesztési Stratégia módosítás - „ITS módosítás 2025.” - partnerségi szabályozás lezárásáról szóló 24/2026. (II. 18.) határozatát**. Jelenleg a 2011-es népszámlálási adatok állnak rendelkezésre, így a 2015-ben elfogadott ITS-ben szereplő lehatárolás érvényes.

a

A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területeket szegregációs folyamatok veszélyeztetik.

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával. Járasszékhely esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja a 35 %-ot, míg a szegregációval veszélyeztetett területek esetén az érték 30 % és 35 % közé esik.

A szegregátumban élő, kisgyermekes családok azok, akik a legkisebb arányban veszik igénybe a bölcsődei ellátást. Ezt is figyelembe véve döntött úgy Nyírbátor Város Önkormányzata, hogy a TOP-PLUSZ-3.1.2-21-2022-00002 számú, Szociális Célú Városrehabilitáció című projektben a választott tevékenység keretein belül gyerekházat kíván működtetni a 4300 Nyírbátor, József Attila u. 25. sz. alatti ingatlanban, mely a szegregátum területén található. A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház 2023. március 1-jétől kezdte meg működését.

III. A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház elsődleges célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, illetőleg hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és különösen az óvodáskort még el nem ért gyermek számára együttesen biztosított társadalmi felzárkózást segítő preventív szolgáltatás biztosítása a gyermek és család sikeres társadalmi integrációja érdekében. Cél a rossz szociális körülmények között érkező édesanya és gyermeke, gyermekei megsegítése, életük, jövőjük pozitív irányba történő befolyásolása. Elsősorban a 3 év alatti, köznevelési intézménybe (óvodába), illetve gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézménybe (bölcsődébe) nem járó gyerekek és szüleik kerülnek bevonásra, akik a szegregátum területén élnek.

A legjobb esély biztosítása a készségek, képességek kibontakozásához a lehető legkorábbi életkorban azon gyerekek számára, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetűek, illetve a legnagyobb szegénységben élnek. A tanköteles korba érő gyermekek elérik a veleszületett képességeik optimumát. A prevenció érdekében a korai célzott képességfejlesztés, a hátrányos helyzetből fakadó lemaradás elkerülése, a hátrányok mérséklése, a kirekesztődés megelőzése a cél. Az összes fejlődési terület - mozgás, értelem, érzelem, nyelv és kommunikáció, észlelés - fejlesztése. A szülők együttműködésének megnyerése, támogatása saját erőforrásaik felismerése, mobilizálása; szülői szerepükben való megerősítése, munkaerő-piaci részvételük segítése, a hiányzó kompetenciák és ismeretek megszerzésének elősegítése. Közösségi programok generálása. Helyi szinten a 0-3 éves gyermekekkel foglalkozó szakemberek együttműködésének elősegítése és megvalósítása. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a képességfejlesztés, illetve a korai felismerés és megelőzés.

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház feladata, hogy segítse a rászoruló családokat, és lehetőséget biztosítson arra, hogy a legnagyobb szegénységben élő gyerekek is a legkorábbi életkorban megkapják a kellő segítséget ahhoz, hogy képesek legyenek megalapozni későbbi pályafutásukat. A hátrányos helyzetű, több gyermekes családok esetén mindennapos problémát jelent a megélhetés, mivel a legtöbb esetben a gyermekek után járó ellátások képezik a család jövedelmét, ezt csupán alkalmi munkából és közfoglalkoztatásból származó jövedelemmel tudják kiegészíteni. A város szegregátumaiban élő a gyermekek többsége ingerszegény környezetben él, a szegregátum lakosságára jellemző az alacsony iskolai végzettség.

Ennek leküzdése érdekében a Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház az alábbi konkrét feladatokat kívánja megvalósítani:

- Gyerekek képességeinek kibontakoztatása, a gyerekekkel való rendszeres foglalkozás lehetőségének biztosítása a szülő bevonásával, melyek az alábbi csatornákon valósulnak meg:
  - A gyermek képességeinek kibontakoztatása érdekében rendszeres játékos foglalkozások biztosítása.
  - A szülő-gyermek kapcsolat erősítése a szülő bevonásával a gyermekjáték tevékenységébe.
  - A szülő bátorítása saját és a gyermeke jövőképeinek változtatásával kapcsolatban.
- A gyerekek fejlődésének nyomon követése és fejlődésük (állapotuk) felmérése, fejlődési zavar, elmaradás esetén megfelelő fejlesztő szakemberhez történő eljuttatása, és a kezelés nyomon követése. A fejlődés elmaradásának gyanúja esetén a megfelelő szakemberhez és szükség esetén a kezeléshez való hozzáférés biztosítása.
- A szülők számára személyiség- és kompetenciafejlesztést, a gyermekneveléshez, a személyes higiéné biztosításához és a háztartásvezetéshez szükséges ismeretek átadását célzó, valamint egyéb preventív célú programok szervezése.
- A szolgáltatást igénybe vevő családok szükségleteihez igazodó közösségi rendezvények szervezése évente legalább 12 alkalommal.
- A helyi védőnővel való együttműködés a gyerekek fejlődési elmaradásainak, zavarainak szűrése érdekében.
- Védőnői ellátás, más egészségügyi szolgáltatás, illetve szociális és gyermekjóléti szolgáltatás igénybevételeire vonatkozó javaslat megtétele.
- Egészséges táplálkozásra ösztönzés, információ és mintanyújtás.
- Rendszeres heti, havi, kibővített team megbeszélések lefolytatása.
- Szülőkkel való együttműködés.
- A szülésre, illetve a gyermek fogadására való felkészítés a szülőkkel való spontán beszélgetések formájában, közreműködés a veszélyeztetett várandósság megelőzésében.
- Egyéni és csoportos beszélgetések a szülőkkel a gyermeknevelésről és gondozásról, a gyermekekkel felmerülő problémákról, a gyermek fejlődését veszélyeztető bármilyen kockázat (szülő, család, környezet) jelzése és visszajelzés kérése.
- Legalább havonta egy alkalommal csoportmegbeszélés szervezése a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer más tagjainak részvételével.
- A gyerek otthonának felkeresése a gyerek és környezete megismerése érdekében.
- A korszerű gyermeknevelési alapelvek folyamatos és tudatos közvetítése, közreműködés a családtervezési ismeretek átadásában.
- A szülők megerősítése a felelős szülői szerepeikben. A szülők aktivizálása, a szülők közötti kapcsolatok erősítése.
- Helyi döntéshozók, fenntartó, a település lakosságának folyamatos informálása.
- Községi életben való aktív részvétel.
- Szakemberekkel való együttműködés, kapcsolattartás.
- Kapcsolattartás biztosítása a szülőkkel, szakemberekkel.

- Dokumentációs rendszer vezetése, adatbázis létrehozása.
- Együttműködés a család- és gyermekjóléti szolgálattal, illetve a család- és gyermekjóléti központtal.
- A gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagságból eredő feladatok ellátása.
- A szolgáltatást rendszeresen igénybe vevők ügyében tartott esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon való részvétel a család- és gyermekjóléti szolgálat meghívására.
- Egyeztetés folytatása adott gyermek ügyében a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásai igénybevételének lehetőségéről.
- Tájékoztatás nyújtása a család- és gyermekjóléti szolgálatnak a Biztos Kezdet Gyerekház működésének tapasztalatairól, szolgáltatásaiban és az igénybevétel módjában bekövetkező változásokról.
- Együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által működtetett, a Biztos Kezdet Gyerekházak módszertani támogatását biztosító tanácsadói hálózattal.

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház egységes alapelvek szerint működik, de minden esetben figyelembe veszi a helyi szükségleteket, lehetőségeit, esetleges identitáshoz köthető igényeket, elvárásokat. A gyerekházunkban végzett munka alapelve, hogy minden gyerek más tulajdonságait nagyrészt addigi tapasztalatai alakították. Teret adunk a gyerekek kezdeményezésének, lehetőséget a tapasztalati tanulásuknak. Odafigyelünk a tanuláshoz szükséges optimális feltételek kialakítására. Biztosítjuk a képességek kibontakozását segítő személyi és tárgyi környezetet és a választás lehetőségét.

1. A program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenység leírása

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház központi, jól megközelíthető, családias, közvetlen hangulatot és célszerűséget biztosító épületben került kialakításra, amely korábban közösségi házként funkcionált.

A szolgáltatás a településen élő, kisgyermeket nevelő családok számára folyamatos és ingyenes szolgáltatást biztosít havi átlagban legalább napi négy órában. A Gyerekház minden munkanapon 9.30 és 13.30 óra között biztosít szolgáltatást, kivéve a szüneteltetés eseteit, melyek a következők:

- évente legfeljebb három hét időtartam, melyből legfeljebb két hét lehet egybefüggő,
- a működést ellehetetlenítő vis maior eset elhárításának időtartama,
- a foglalkoztatottak különböző képzéseken, továbbképzéseken, szakmai műhelyeken való részvételének időtartama.

A szolgáltatásnyújtás szüneteléséről – a működést ellehetetlenítő vis maior eset kivételével – a szünetelést megelőzően legalább 10 nappal a fenntartó önkormányzat a hirdetőtáblán, a szolgáltatásnyújtás helyén, az önkormányzat honlapján és a szolgáltató facebookján tájékoztatja a szolgáltatást igénybe vevőket és a helyi közösséget.

A Gyerekházban a szolgáltatást adott hónapban átlagosan legalább 10 gyermeknek igénybe kell vennie rendszeresen olyan településen, ahol kétezernél több állandó lakos él. A város lakosság száma meghaladja a kétezer főt, így a 10 fős indikátort kell teljesíteni.

A rendszeres szolgáltatást igénybe vevő 0-3 éves korú gyermekek legalább felének rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek kell lennie, **vagy** a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területnek nyilvánított lakókörnyezetben kell élnie.

A szolgáltatás rendszeres igénybe vevőjének számít az a gyermek, aki szülőjével, családba fogadó gyámjával, a gyermeket nevelő más személlyel (a továbbiakban együtt: szülő) vagy negyedévente legfeljebb hat alkalommal az őt kísérő más személlyel az adott hónap nyitvatartási napjainak legalább harmincöt százalékában látogatja a Gyerekházat. A gyermeket születésétől kezdve a kötelező óvodai nevelésének megkezdéséig, de legkésőbb az azt követő év augusztus 31-éig lehet a Gyerekház rendszeres igénybe vevőjeként beszámítani, amelyben a harmadik életévét betölti.

A Gyerekház szolgáltatásainak megszervezése során figyelembe veszi a Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkára és a társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkára által jóváhagyott, a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatás működtetésére kiadott szakmai ajánlást.

A gyermekek számára rendszeres szakmai szolgáltatásként legalább képesség-kibontakoztató foglalkozás, állapotfelmérés, fejlesztés és étkeztetés biztosítása

A Biztos Kezdet program alaptevékenysége a gyermekekkel való rendszeres foglalkozás. Célja a gyermek fejlettségéhez igazodó, fejlődését elősegítő emberi és tárgyi környezet folyamatos biztosítása, mely lehetőség szerint a szülő foglalkozásba való bevonásával történik.

A rendszeres foglalkozások céljukat három csatornán valósulnak meg:

- A gyermek képességeinek kibontakoztatása.
- A szülő-gyermek kapcsolat erősítése a szülő bevonásával a gyermek játéktevékenységébe.
- A szülő bátorítása saját és a gyermeke jövőképeinek változtatásával kapcsolatos kérdésekben.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése céljából a Biztos Kezdet Gyerekház munkatársai félévente értékeli a gyermek fejlettségét. A vizsgálat eredményeit rögzítik és az eredményeket a szülőkkel megbeszélik. Amennyiben a nyomon követés eredménye aggodalomra ad okot, felveszik a kapcsolatot a védőnővel, a fejlesztő-, illetve a gyógypedagógussal.

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház munkatársai együttműködnek a területileg illetékes védőnőkkel annak érdekében, hogy a Gyerekházba bekerült gyermekek esetében megtörténjen - érvényes és megbízható módszerrel - a fejlődési zavarok és eltérések kiszűrése, a szűrővizsgálat felvétele. A szülőt tájékoztatják a szűrővizsgálat mibenlétéről, jellegéről. A Gyerekházba bekerült gyermekekről nyilvántartást vezetnek, a szűrések ütemezésében a védőnők munkáját segítik. A védőnők tapasztalatait a Gyerekház saját dokumentációs rendszerében rögzítik. Szükség esetén a Gyerekház munkatársai javasolhatják a szülők részére a védőnői ellátás igénybevételét.

Az eltérő fejlődésű gyerekek számára szakemberhez való hozzáférés, konzultációs lehetőség biztosítása

Fontos a szűrővizsgálat, illetve az állapotfelmérés eredményeként kiszűrt gyermekek szakvizsgálatra való eljuttatása. A Gyerekház feladata a védőnőkkel együttműködve annak biztosítása, hogy a gyermek problémájának megfelelő szakvizsgálat megtörténjen és ennek alapján a gyermek számára fejlesztési/terápiás terv készüljön. A Gyerekház munkatársai a vizsgálat eredményeit dokumentálják, a kezelést nyomon követik és a javasolt terápiát/fejlesztést beépítik a gyermek foglalkozási tervébe.

A Gyerekház listát készít a területileg illetékes vizsgáló intézmény(ek) elérhetőségéről és azt a dokumentációs rendszerben rögzíti. Vizsgáló intézmény lehet bármely intézmény (kórház, nevelési tanácsadó, korai fejlesztő, stb.), ahol a szükséges vizsgálatot szakszerűen elvégezhetik. Szükség esetén a Gyerekház munkatársai javasolhatják a szülők részére más egészségügyi szolgáltatás igénybevételét.

A szülők a gyermekkel együtt történő részvételének biztosítása, valamint számukra személyiség- és kompetenciafejlesztést célzó, valamint egyéb preventív célú programok szervezése: egészséges életmódra nevelése, gazdálkodási, háztartástani ismeretek nyújtása

A Gyerekház működése során elsősorban a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, családok bevonására koncentrálnak. A szülőkre irányuló szolgáltatások során olyan partneri kapcsolat kialakítása a cél, amely lehetőséget ad:

- a szülők nevelési kompetenciáinak bővítésére, formálására, valamint
- a felnőttek egyéni jólétének, jövőképeinek pozitívabb irányú befolyásolására (például: kreatív szabadidős elfoglaltságok lehetőségének teremtése, munkaképessé válásban való segítség, egészségneveléssel összefüggő tevékenységek, háztartási, gazdálkodási ismeretek, valamint az önkéntes feladatvállalás, felelősségvállalás a gyerek, a család, valamint a környezetben lévő kisebb és nagyobb közösség érdekében).

A Biztos Kezdet program sajátossága, hogy a gyerek a szülővel (szülőkkel, nagyszülővel) van jelen, így saját élményű tapasztalatot szerezhethet számára ismeretlen területeken, vagy helyzetekben a gyerekekkel való együttlét, együtt játszás, gondozás, „tanulás”, tevékenykedés során.

A délelőtti vagy délutáni időszakban a Gyerekház munkatársai olyan tevékenységeket szerveznek, melyek célja a szülő személyiségének, kompetenciáinak bővítése, fejlesztése, formálása. Ennek módszerei lehetnek: beszélgető körök, egyszeri vagy sorozatként működő csoportfoglalkozások, meghívott szakemberek által tartott „előadások”, beszélgetések, konzultációk. Olyan tapasztalatszerző, gyakorlatorientált kezdeményezések ezek, amelyek keretében kipróbálhatnak számukra újszerű módszereket, technikákat (pl.: cumi kifőzése, bébiétel készítés, torna stb.), megszerezhetnek új képességeket (varrás, üvegfestés, befőzés stb.), ismereteket (önismeret, számítógép kezelése, dalok, versek, mesék, önéletrajz készítés stb.).

Mosási, szárítási, tisztálkodási lehetőség biztosítása

A Biztos Kezdet program kiemelten kezeli a támogatott gyerekek, családok jólétének biztosítását. Ennek keretében a Gyerekház mosási, szárítási, tisztálkodási lehetőséget teremt, illetve ezek használatára tapintatosan biztatja a szülőket. A Gyerekház munkatársai szükség szerint délelőtt vagy délután is biztosítják ezen szolgáltatások igénybevételének lehetőségét, rugalmasan alkalmazkodva az egyéni szükségletekhez.

A gyerekek számára a foglalkozások idején a korosztályuknak megfelelő étkezés (tízórai) biztosítása a délelőtti nyitva tartás idején

A Gyerekház alapfeladata a mindennapi tízórai biztosítása, az egészséges táplálkozás ösztönzése. Kötelezően a Gyerekház csak melegítő konyhát biztosít. Az étkeztetés alapvetően a délelőtti tízóraitra vonatkozik. A tízórai (uzsonna) lehet szendvics, gyümölcs, tejtermék, bébiétel a gyermek életkorának megfelelően. A Gyerekház a gyerek egészséges táplálkozásának érdekében – lehetőleg a védőnők bevonásával – támogatja az anyát abban, hogy minél tovább szoptassa gyermekét.

A közös étkezések szervezésének célja:

- az étkezésre vonatkozó helyes szokások alakítása, kézmosás, asztalnál étkezés, szociális és kommunikációs fejlődés támogatása, nyelvi fejlesztés társas helyzetben,
- a táplálék minőségének megválasztásában való ösztönzés, pl. zöldségek, gyümölcsök fogyasztásának rendszeresítése,
- az egészséges táplálkozásra való nevelés,
- konyhai műveletek bevezetése, tanítása, pl. közös főzés, otthoni tartósítás, befőzés stb.
- az étkezések lebonyolításába (az étrend megtervezése, beszerzések, előkészítés, rendrakás) a szülők aktív bevonása.

Fontos, hogy ne csak készételek szerepeljenek az „étlapon”.

A közös étkezések generálhatják a Gyerekház közösségi kertjében való gazdálkodást, ahol sok egészséges alapanyag megtermelhető. A Gyerekházban nyújtott étkezés keretében nem kőztkeztetésről van szó.

A korszerű gyermeknevelési alapelvek folyamatos és tudatos közvetítése a szülőknek

A Biztos Kezdet program alapelve, hogy egyrészt tiszteletben tartsa a családok, szülők gyermekneveléssel kapcsolatos szokásait, ugyanakkor támogassa az egyedi gyermeki igényekhez igazodó, hatékony módszerek elsajátítását. Ennek érdekében elsősorban a példaadást tekinti kiemelt módszernek, illetve az ismeretek bővítését, a látott jó módszerek tudatosítását, gyakorlását, oly módon, hogy az növelje, erősítse a szülők „kompetenciaélményét”. Ennek érdekében a Gyerekház bármely programja, tevékenysége közben lehetőség adódik mintaadásra, beszélgetésre természetes körülmények között, a napi rutin részeként.

A Biztos Kezdet program szerves részeként történik a gyermeknevelési kérdésekkel kapcsolatos csoportos szülői beszélgetések biztosítása. Témái lehetnek: gyermeknevelési problémák – lehetséges módszerek, a szülő gyermekkorának, a mindennapok hatása a gyermek fejlődésére, az apák szerepe, a párkapcsolatok hatása stb. A beszélgetés megvalósulhat a

Gyerekház tevékenységével párhuzamosan külön helyiségben, vagy attól időben elkülönülten (délután). Rendszeressége rugalmas, a felmerülő problémás helyzetek függvénye, eleinte havi minimum egy alkalom szervezése kötelező.

A szülők felelős szülői szerepeikben való megerősítése:

- a szülők képzésének és munkavállalásának motiválása és támogatása a partnerek érzékenyítésével, bevonásával, szolgáltatásainak kihasználásával;
- együttműködésben a partnerekkel (Munkaügyi Központ, önkormányzat, iskola) közös terv kidolgozása a képzési és munkavállalási lehetőségek bővítésére. A Gyerekház kiemelt figyelmet fordít a különösen alacsony végzettséggel rendelkező szülőkre és arra, hogy a munkaerőpiac igényeinek megfelelő képzettséget szerezhessenek;
- az egyént vagy közösséget sértő, diszkrimináló helyzetek kezelése cselekvő viselkedésformák támogatásával;
- szülők innovatív javaslatainak beépítése a Gyerekház működésébe.

Várandósok felkészítése a gyermek fogadására

Az anya-gyermek kapcsolat minősége, illetve a magzat fejlődése szempontjából egyaránt fontos, hogy a gyermeket váró szülők minél hamarabb bekapcsolódjanak a programba. Ebben nagy segítséget jelentenek a védőnők, akik a bevonásban, az ismeretátadásban, a tanácsadásban is részt vesznek/vehetnek. A várandósok sikeres bevonása garancia lehet arra, hogy a születés után „gyerekházassá” válik a család, azaz, nagyobb az esély a bennmaradásra, a rendszeres részvételre.

A várandósok bekapcsolódhatnak a délelőtti tevékenységekbe, illetve szervezhető számukra (különösen, ha többen vannak) külön „foglalkozás”: beszélgető kör, csoportfoglalkozás (pl.: terhestorna), szakemberek (szülész, orvos) bevonásával előadás, konzultáció, tanácsadás. A témák között szerepelhet pl.: a magzat fejlődése, ennek feltételei, anya-gyermek kapcsolat, szülésre való felkészítés, szülés utáni depresszió stb. A fentiek megvalósításával segítséget nyújt a családtervezési ismeretek átadásában, a veszélyeztetett várandósság megelőzésében.

A célcsoport családját érintően új foglalkozások bevezetése (pl. kamaszlányok önismereti csoportja)

A pályázat kapcsán készült helyzetkép/szükséglet felmérés rámutatott azokra a problémákra, hiányokra, amelyek sajátos, helyi válaszokat igényelnek. Törekedni kell arra, hogy létrejöhessenek olyan újszerű kezdeményezések, amelyek a célcsoporthoz tartozó családok (a család bármely tagja) problémájára reagál. A Gyerekház kezdeményezi az apák, nagyszülők részvételét a szolgáltató által szervezett programokon.

A legrosszabb helyzetű családok fokozott bevonása érdekében célzott tevékenységek megvalósítása

A Biztos Kezdet program (célzottságából adódóan) sokszor érint meg úgynevezett „sokproblémás” családokat. Ezekben az esetekben azok a problémák összeadódva (sokszor kumuláltan) állnak fenn, amelyek hátrányos, sokszor kilátástalan helyzetbe sodorják a családokat (munkanélküliség, szenvedélybetegség, anyagi nehézségek, tanulási problémák,

tartósan vagy szenvedélybeteg, vagy fogyatékos a családban stb.). Ilyen esetekben a gyerekház dolgozók a család és önmaguk számára is kérhetnek speciális szakembertől segítséget.

2. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

A városban élő családok szükségleteinek felméréséhez szükséges a családokkal szoros kapcsolatban álló intézmények vezetői (pl.: védőnők, házi orvosok, család- és gyermekjóléti szolgálat, óvodák, bölcsődék) tapasztalatainak, véleményének megismerése.

A településen jelen lévő szakemberek: védőnők, házi orvosok, család- és gyermekjóléti szolgálat, logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus.

A család- és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a védőnői szolgálattal közösen szakmai együttműködést alakít ki, ezen belül havi rendszerességgel megbeszélést folytat a településen élő családok szociális, érzelmi, anyagi és gyermekeik fejlődésbeli helyzetéről.

A család- és gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés keretében:

- ellátja a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagságból eredő feladatokat,
- a család és gyermekjóléti szolgáltató meghívására részt vesz a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait rendszeresen igénybe vevők ügyében tartott esetmegbeszélésen, esetkonferencián,
- adott gyermek ügyében egyeztetést folytat a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásai igénybevételének lehetőségéről,
- évente legalább egyszer tájékoztatást nyújt a működés tapasztalatairól, szolgáltatásaiban és az igénybevétele módjában bekövetkező változásokról.

A városban elérhető szolgáltatások közül a 0-3 éves korosztályt a Védőnői Szolgálat érinti. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház Jósa András Tagkórházához tartozó Vármegyei Védőnői Szolgálatához tartozó védőnők közül Nyírbátorban 8 védőnő látja el a feladatot, akik közül a Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekházban is rendszeresen jelen vannak. Ez a jelenlét kétoldalú kapcsolattartást tesz lehetővé. Egyrészt a kisgyermekes szülők kötetlenebb formában, nyugodt körülmények között tudnak tanácsot kérni. Másrészt a védőnők szakmai munkája szempontjából is előnyös, hogy a 0-3 éves gyerekek fejlettségi szintjét, viselkedését olyan tevékenységek közben és helyzetekben is meg tudja figyelni, amelyre sem a családlátogatás, sem a védőnői fogadóóra során nincs lehetőség. (Társas kapcsolat, mozgáskoordináció, higiénés szokások stb.) A várandósok gyermek fogadására való felkészítésére is bővülnek a lehetőségek. A védőnőkkel folytatott fókuszcsoportos beszélgetések során kiderült, hogy nagy várakozással tekintettek a Gyerekházra, és teljes mértékben segíti a bevonás folyamatát, a település lakóival történő elfogadását, a szolgáltatások kialakítását és működtetését.

A helyi óvodák, mint a Gyerekházból kikerülő gyermekek fogadó intézményei egyértelmű előnyöket remélnek a Gyerekházban folyó munkától. Ennek során az alábbi területeket emelték ki: a zökkenőmentesebb óvodai beilleszkedést, a későbbi sikeresebb iskolai teljesítményt.

A család- és gyermekjóléti szolgálat fontosnak tartja, hogy a Gyerekház a jelzőrendszer tagja, így az oda járó családok körében felmerülő problémák nagyobb biztonsággal kerülnek feltárára.

Mivel lehetőség van a nagyobb testvérek számára is programok, foglalkozások szervezésére, ezért az általános iskolák is profitálnak a Gyerekház jelenlétéből.

A Gyerekház együttműködik a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság által működtetett, a Biztos Kezdet Gyerekházak módszertani támogatását biztosító tanácsadói hálózattal. A tanácsadói hálózat segíti a Gyerekház jogszerű, illetve a módszertani előírásoknak megfelelő működését.

A városban megvalósuló különböző programok megszervezése során együttműködést alakítunk ki a helyi intézményekkel (bölcsődék, óvodák, iskolák, szociális szolgáltatók, művelődési ház).

Folyamatos kapcsolatot tartunk a családokat érintő témákban a védőnőkkel és a Nyírbátor Város Szociális Szolgálatával önálló szervezeti egységként működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálatával egyaránt.

IV. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, körei, rendszeressége, a szolgáltatási típusnak megfelelő gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház tárgyi feltételei:

Gyerekházunk szolgáltatásait igénybe vevő családok által jól megközelíthető, családias közvetlen hangulatot és célszerűséget biztosító épületben került kialakításra, a település központjától nem messze, az 1. számú szegregáció területén. Az épület személygépkocsival, kerékpárral, gyalogosan, babakocsival, kerekesszéssel könnyen megközelíthető. A gyerekházunk külső és belső terének kialakítása megfelel a jogszabályokban előírt feltételeknek.

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház belső tere:

- A felnőttek és a gyermekek fogadására egyaránt alkalmas fogadó helyiség, amely fejlesztésre, illetve a szülőkkel való beszélgetésre, team megbeszélésre is alkalmas.
- Egy 45 m²-es, természetes fényel megvilágított játszószoza. könnyen tisztán tartható játszó-mászó felület, nyitott polcok, melyek könyvek és játékok tárolására alkalmasak, kiságy pelenkázó feltéttel, műanyag kisház, csúszda, trambulín, kisasztal, és a szükséges fejlesztő játékok, melyek támogatják a gyerekek fejlődését és illeszkednek a gyermekek igényeihez. A szoba rendelkezik egy nyugodt, pihenésre alkalmas pihenőhellyel (alvósarok) is.
- Teakonyha, mely gáztűzhellyel (villanysütővel), hűtőszekrényvel, mikrohullámú sütővel, kenyérpíróval, vízforralóval, előkészítő konyhalappal, konyhaasztallal, székekkel felszerelt (minden szükséges konyhai eszköz megtalálható).

- 2 külön mosdó helyiségben (szülői, illetve személyzeti) 1-1 felnőtt WC található, melyből a szülői mosdóban még gyermek-wc is kialakításra került, illetve külön kialakított zuhanyzó rész.
- Pelenkázási lehetőség, mely a csoportszobában a kiságyra felhelyezett pelenkázó feltéttel megoldott.
- Babakocsi tárolására alkalmas fedett helyiség.
- Irodahelyiség a munkatársak számára.
- A mosókonyhában kerül elhelyezésre egy automata mosógép és szárítógép, vasaló, illetve jól zárható helyen a tisztítószeresek.

Egyéb felszereltségek:

- Windows és Office alkalmazásokkal felszerelt személyi számítógépek (laptopok), melyek közül kettő a munkatársak, a harmadik a szülők rendelkezésére áll. Valamennyi számítógép rendelkezik interneteléréssel.
- Televízió.

A játszószooba felszereltsége:

- puha és könnyen tisztán tartható játszó-mászó felület,
- nyitott, gyermekek számára hozzáférhető magasságú polcok, és rajtuk elhelyezett játékok,
- könyves sarok polccal és alacsony ülőalkalmatossággal (párnák, kanapé stb.),
- nyugodt, pihenésre alkalmas pihenőhely (alvósarok kiságygal, fektetőkkal, takarókkal).

Az udvar felszereltsége:

- A gyermekek életkorának megfelelő kültéri játékok (hinta, csúzda, libikóka, homokozó, láncos mászóka).

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekházban dolgozók egy része már elvégezte a Biztos Kezdet Alapképzést, aki pedig még ezzel nem rendelkezik, a képzésre való jelentkezése folyamatban van.

A gyerekekkel való foglalkozásaink főbb célkitűzése a szülők bevonásával történő, a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó, komplex fejlődés elősegítése. Ennek megvalósítására gyerekházunkban a megfelelő személyi és tárgyi környezet a rendelkezésünkre áll.

Az év minden munkanapján, a délelőtti órákban – a szülői igényekhez igazodóan – 9.30 órától 13.30 óráig, de egy hónapban átlagosan napi 4 óra időtartamban várjuk a hozzánk érkező, 0-3 éves korú gyermekeket, szüleiket, nagyszüleiket. Azonban a közösségi rendezvények egy részének megtartására hétvégén vagy munkaszüneti napon, illetve eseti jelleggel külső helyszínen kerül sor.

Gyerekekre irányuló szolgáltatások:

A gyerekek képességeinek kibontakoztatása érdekében teret adunk az aktív, biztonságos, tapasztalati tanulásra ösztönző, felfedező játékokra. A gyermekkel végzett közvetlen munka célja a gyermek képességeinek lehető legszélesebb körű kibontakoztatása, illetve készségeinek a legtagabb körben történő fejlesztése a tudatosan szervezett játéktevékenységen keresztül, mely

lehetőséget ad a gyermek fejlődésének nyomon követésére, valamint az esetleges fejlődési egyenetlenségeinek észlelésére. A résztvevők eredményesebbé tételéhez hozzájárulnak a heti rendszerességgel ismétlődő napi programok, melyek a következők:

Hétfő: „Pöttöm kezek” kézműves foglalkozások (gyurmázás, festés, tépés, ragasztás, vágás, gyöngyfűzés)

A foglalkozások legfőbb célja a gyerekek képességeinek felszínre hozása, fejlesztése. A foglalkozások tartalmát a gyerekek életkora, fejlettségi szintje és az aktuális ünnepek figyelembe vételével állítjuk össze.

Kedd: „Zene manó” ének-zene foglalkozás (ritmusos játékok, ölbeli játékok, énekekre, verse mozgás, zenehallgatás).

Cél, hogy a gyermek érdeklődését felkeltsük az éneklés iránt, kedvet ébresszünk az önkéntes utánpótlásra, már ebben a korai életszakaszban érzékeny, fogékonyá tegyük őket a zene iránt. A mozgásos-énekes játékok közben fejlődik a kisgyermek valamennyi zenei képessége. Kedvezően hat a mozgásfejlődésre, a beszédfejlődésre, emlékezésre, a figyelem, képzelet fejlődésére, jól alakítja a szocializációt.

Szerda: „Mesedoboz” anyanyelvi verses-mesés foglalkozás (mesék, versek hallgatása).

Mesélés történik könyvből, leporellóból, bábozással, közös mesélés a szülővel. A mese fejleszti a gyermek fantáziáját. A mesehallgatáskor a gyermek képi alátámasztás nélkül, a saját képzelő erejére támaszkodva követi a mesét, és a hallottak alapján alakítja ki a figurákat és a jellemeket. Segíti a gyermek énképének alakulását, szókincsének bővülését.

Csütörtök: „Mocorgó” játékos mozgásfejlesztő foglalkozás (egyensúlyérzék fejlesztés, nagy és finom mozgások fejlesztése, torna).

A foglalkozások során a gyermekeket nem megtanítjuk kúszni, mászni, járni, hanem olyan mozgásos helyzeteket teremtünk körülöttük, melyek segítségével szolgálnak ezen alapvető mozgásformák gyakorlására, pontosítására, ügyesítésére.

Péntek: „Felfedező” ismerkedés a környezettel (növény- és állatvilág)

Növényekről, állatokról készül képek nézegetése, ezekről beszélgetés.

A fejlődési állomásokat folyamatosan figyeljük, ezeket az előírásoknak megfelelően dokumentáljuk. Fejlődési lemaradás esetén konzultálunk a védőnővel, illetve a megfelelő kompetenciával rendelkező szakemberhez irányítjuk a szülőt.

Munkatársaink kellő figyelmet fordítanak a szülő-gyermek kapcsolat erősítésére, a szülő bevonására gyermeke játéktevékenységébe. Törekszünk a gyermek szabad játéktevékenységébe bekapcsolódni. Meggyőződésünk, hogy a gyermek egészséges pszichés fejlődése érdekében, e tevékenység alkalmával alapvető szociális magatartási minták, érzelmi struktúrák átadása történhet. A közösen eltöltött idő lehetőséget ad a gyerekekről folytatott párbeszédnek, információk átadásának. Jelzéssel élünk a szülő felé azokról a tényezőkről, melyek esetlegesen hátráltathatják gyermekük fejlődését, megfelelő szocializációját.

A szülő-gyermek kapcsolatot az alábbi képesség-kibontakoztató, készségfejlesztő foglalkozásokkal próbáljuk erősíteni:

- Mondókázás, meseolvasás, évszaknak, ünnepeknek, eseményeknek megfelelően. A mese és a mondóka fejleszti a képzeletet, gondolkodást, kreativitást, kommunikációt, bővíti a szókincset.
- Mozgásos tevékenység (baba-mama-mozgás). Fontos az életkornak megfelelő mozgásformák időben történő elsajátítása, a beszédfejlődés, testséma elsajátítása, a szem-kéz, szem-láb koordináció, térérzékelés, egyensúlyérzékelés.
- Kézműves foglalkozások. Fejleszti a finommozgást, nagymozgást, szem-kéz koordinációt, kreativitást, gondolkodást, szókincset, segít alkalmazkodni a közösséghez. A közös élmény mélyebbé teszi az érzelmi kötődést.
- Babusgató, babasimogató.
- Dudorászó. A zene fejleszti a beszédkésztséget, gondolkodást, mozgáskoordinációt, ritmusérzéklet, zenei hallást, érzelm világát, erősíti az anya-gyermek kapcsolatot, bővíti a szókincset, segít alkalmazkodni a közösséghez.
- Színjátás, bábozás.

A Biztos Kezdet Gyerekháznak szolgáltatásként biztosítania kell évente legalább 12 közösségi rendezvény megszervezését a 3 éves kor alatti gyermekeket is nevelő családok, illetve a helyi közösség számára, amelyből legalább 6 rendezvény tartalmának a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait igénybe vevő családok szükségleteihez kell igazodnia (elsősorban név- illetve születésnapok megünneplése). A rendezvények helyszíne a Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház, vagy a házat körbevevő udvar.

Programjainkon a részvételt ingyenesen biztosítjuk a Gyerekházba járó családoknak, illetve a közösségi rendezvényeinket a szűkebb, tágabb környezetüknek. A programokról minden lehetséges módon (plakát, hirdetőtábla, szórólap, facebook, honlap) értesítjük az érintetteket.

A közös étkezések, illetve ezek elkészítése kellemes, hasznos időtöltés, tartalmas társas együttlét. Többek között lehetőséget ad egyes táplálékfélék értékességéről, az egészséges élelmiszerek fontosságáról, az évszaknak, kornak megfelelő helyes táplálkozásról való beszélgetésre, ráirányítjuk figyelmüket a hiányos étkezés következményeire. A tízórai étlapjának összeállítása során nagy figyelmet fordítunk a friss zöldség- és gyümölcskínálatra. Igyekszünk a célcsoport által kevésbé ismert különlegességeket is beszerezni. Fokozott figyelmet fordítunk a helyes táplálkozási, étkezési szokások, tisztálkodási normák kialakítására: terítés, szalvéta, evőeszközök helyes használata, evés előtti kézmosás, evés utáni fogmosás stb. Az étkezések megszervezése, az ételek elkészítése a szülők és a gyerek aktív bevonásával történik. Indirekt módon tudjuk közvetíteni az elkészítéssel kapcsolatos higiénés elvárásokat, szabályokat, új ismereteket. A tálalási tippek, kreatív ötletek oldott, kellemes hangulatot teremtenek. Alapvető feladataink közé tartozik a gyerekházat rendszeresen látogató gyermekek fejlődésének regisztrálása, nyomon követése. A megfigyelés a gyerek szabad és irányított játéktevékenységeire irányul, amit kiegészítünk a szülők beszámolóival. A gyermekek fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a védőnővel, aki rendszeresen látogatja a házat. A gyermek fejlődési elmaradásainak, zavarainak szűrése érdekében segítséget nyújtunk, hogy a családok eljussanak a megfelelő szakemberekhez. A megfigyeléseket a Biztos Kezdet dokumentációs rendszerben rögzítjük. A gyermekek egyéni fejlesztési tervét ezek alapján készítjük el.

Szülőkire irányuló tevékenységeink

A munkatársak egyéni, illetve csoportos beszélgetések alkalmával, indirekt módon adnak tanácsot, javaslatot tesznek gyereknevelési, gondozási problémák, gondok esetén, aktuális témákban. A tanácsadást minden esetben „én-üzenetek” formájában közvetítik. A helyi szükségletek és lehetőségek határozzák meg a szülői csoportok létrehozásának szükségességét. A csoport témáit a Gyerekház munkatársai és a szülők minden esetben együtt határozzák meg.

A Gyerekház munkatársai megerősítik a szülő pozitív, a gyermek fejlődését elősegítő interakcióit és kezdeményezéseit, figyelemmel kísérik, de nem zavarják meg a kialakuló közös játéktevékenységet.

A Gyerekház munkatársai a védőnő munkáját támogatva a szülőkkel való spontán vagy szervezett beszélgetésekbe beleszőhetik a terhességgel és születendő gyermek egészséges magzati fejlődésével kapcsolatos ismereteiket. Ezekon az alkalmakon lehetőség van egyéni és csoportos beszélgetésekre, szülésre, gyerek fogadására való felkészítésre, kismamákat érdeklő aktuális témák megvitatására.

A Gyerekház egyik legfontosabb feladata a szülők megerősítése felelős szülői szerepükben, a szülői kompetenciáik fejlesztése.

Gyerekházunk fontos célkitűzése a szülők eredményes bevonása, aktivizálása, motiválása, érzékenyítése. Szükségesnek látjuk a szülők ismereteinek, készségeinek bővítését, fejlesztését. Hosszú távú eredményként szeretnénk elérni a szülőknél a hatékonyabb, tudatosabb gyermeknevelést, személyiségük pozitív változását, szemléletváltást.

Egyéni konzultációk biztosítása a szülőkkel a gyermeknevelésről és gondozásról, a gyermekkel felmerülő problémákról, a gyermek fejlődését veszélyeztető bármilyen kockázat (szülő, család, környezet) jelzése és visszajelzés kérése.

A szülők megerősítése a szülői, általános állampolgári, illetve munkavállalói szerepeikben.

A szülők folyamatos tájékoztatása gyermekeik fejlődéséről. Ennek keretében a fejlesztési tervek megbeszélése, igény szerint pszichológussal, fejlesztőpedagógussal, illetve az aktuális problémára szakosodott szakemberrel.

Az elsődleges munkaerő-piacra való visszatérés segítése érdekében a következő szolgáltatások állnak rendelkezésre: álláskeresés lehetősége, önéletrajz, motivációs levél készítése stb. Biztosítjuk az internet- és telefonhasználatot.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a szülők igényeit, melyeket lehetőség szerint igyekszünk támogatni. A meglévő infrastruktúránkat használhatják az édesanyák születésnapj torták, ünnepi sütemények elkészítéséhez.

A Gyerekház a mosás szolgáltatás igénybevételét a mosókonyha helyiségben tudja biztosítani a szülők részére. A mosást követően szárítógép, ruhaszárító és gőzölős vasaló áll rendelkezésre a szülők számára.

A szükséges információkat a dokumentációs rendszerben rögzítjük, melyet minden esetben megbeszélünk a szülőkkel. Így betekintést kapnak a gyermek fejlődéséről, szokásairól. Visszajelzést nyújtunk a szülőknek a gyermek közösségen belüli helyéről, az aktuális

időszakban történt fejlődéséről. Alapvető feladatunk a gyermek otthonának, saját komfortzónájának megismerése. Kiemelt figyelmet fordítunk a gyerekházból elmaradó családokra. Fontosnak tartjuk a jövőbeni célcsoportot felkeresni és tájékoztatni a gyerekházunk szolgáltatásairól. Szórólapokkal, plakátokkal, személyes megkereséssel szólítjuk meg a családokat.

Helyi közösségekre irányuló szolgáltatások:

A Gyerekház aktívan részt vesz a helyi közösségi életben, a közösségi programok szervezésében.

A helyi döntéshozók és a fenntartó, valamint a település lakosságának folyamatos informálása a Gyerekház működéséről.

V. Az ellátás igénybevételének módja

A szolgáltatás a településen élő, kisgyermeket nevelő családok számára folyamatos és ingyenes szolgáltatást biztosít a hét minden munkanapján négy-négy órában. A szolgáltatást igénybe vevővel megállapodás nem kerül megkötésre.

Az ellátás igénybevétele személyesen a Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekházban, illetve az általa, „külső helyszínen” szervezett közösségi programokon történik.

VI. A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás módja

A városban esetenként plakátok kihelyezésével, a havonta megjelenő önkormányzati lapban („Bátor” újság), a fenntartó honlapján (www.nyirbator.hu), a Városi Televízióban, illetve a Gyerekház közösségi oldalán (facebook) keresztül nyújtunk tájékoztatást a gyerekház szolgáltatásairól, programjairól.

Folyamatosan részt veszünk az aktuális ünnepekhez kötődő közösségi programok szervezésében és lebonyolításában (farsang, húsvét, gyereknap, családi nap, városnap, advent, karácsony stb.).

A közösségi részvétel erősítése érdekében gyerekházunk bemutatkozik a különböző programokon, annak érdekében, hogy közvetlen kontaktot biztosítsunk az érdeklődők számára. Nyitottak vagyunk a szülők által kezdeményezett, további közösségi programok szervezésére és lebonyolítására.

VII. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

I. Adatvédelmi rendelkezések

Az adatvédelmi rendelkezéseket az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény tartalmazza, mely szerint:

érintettnek minősül bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy azonosítható természetes személy;

személyes adatnak minősül az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés; továbbá

különleges adatnak minősül

a) a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos, világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselési szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat,

b) az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, a bűnügyi személyes adat,

hozzájárulásnak minősül az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, mely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok kezeléséhez;

adatkezelőnek minősül az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtja;

adatkezelésnek minősül az adatokon végzett bármely művelet, így különösen az adatok gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők rögzítése.

Személyes adat meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető.

Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.

Személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul.

Különleges adat akkor kezelhető, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul.

Az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező.

Az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről (az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat). A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

Ha a személyes adat felvételéhez az érintett hozzájárult, az adatkezelő a felvett adatokat eltérő törvényi rendelkezésének hiányában

a) jogi kötelezettsége teljesítése céljából, vagy

b) saját vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll

további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.

Személyes és különleges adatok kezelése a Gyerekházban:

Az adatvédelmi előírások minden olyan személyes információra kiterjednek, melyek a szülőkkel folytatott beszélgetések, adatgyűjtések, valamint a gyermekek állapotfelmérése során a gyerekház munkatársának tudomására jutnak.

A gyerekházak valamennyi munkatársa, akinek hozzáférése van a BK Dokumentációs Rendszerhez, szigorú titoktartásra kötelezett! A munkájuk során tudomásukra jutott személyes adatokat kötelesek bizalmasan kezelni és biztosítani az információk felelős kezelését. A titoktartás minden szóbeli, írásbeli, hang- és képanyagra rögzített és azokból kikövetkeztethető információra vonatkozik. Az adatok kezelése csak a BK Dokumentációs Rendszer használatához kapcsolódó célok megvalósítása érdekében történhet.

A gyerekházak munkatársai kötelesek a rögzített adatokat bizalmasan kezelni, és csak akkor használhatják a rendszert, ha elfogadják és aláírják a Titoktartási Nyilatkozatot. Az aláírt nyilatkozatokat a gyerekházban zárt helyen kell tárolni, és azokat a gyerekház, illetve a Biztos Kezdet program fenntartója a projekt lezárulta után 5 évig köteles megőrizni.

Szülői hozzájárulás a személyes adatok kezeléséhez:

A gyerekházba járó családok adatainak rögzítése a szülő (gondviselő) beleegyezése és írásos hozzájárulása után történik meg. A gyerekházba járó gyermekek szülei ennek során részletes tájékoztatást kapnak a BK Dokumentációs Rendszer tartalmáról és az adatkezelés módjáról, ezután kéri a gyerekház munkatársa a szülő (gondviselő) hozzájárulását ahhoz, hogy gyermeke adatai rögzítésre kerülhessenek.

A BK Dokumentációs Rendszerben számos szülőkre és gyermekekre vonatkozó személyes (és különleges) adat rögzítésre kerül, ezért annak kezelése különleges figyelmet érdemel. A BK Dokumentációs Rendszerben a szülőkkel és gyermekekkel kapcsolatos személyes adatok rögzítése csak a gyermek valamely szülője (gondviselője) írásbeli hozzájárulásával történhet meg. Az aláírt nyilatkozatokat a gyerekházban zárt helyen kell tárolni, és azokat a gyerekház, illetve a Biztos Kezdet program fenntartója a projekt lezárulta után 5 évig köteles megőrizni.

A szülő (gondviselő) hozzájárulása szükséges a gyerekházban készült az EMET részére átadott, a szülő vagy kiskorú gyermeke képmását tartalmazó képalkotás(ok) felhasználásához, nyilvános közzétételéhez, elektronikus vagy nyomtatott formában megjelenő tájékoztató kiadványban történő felhasználáshoz, archiváláshoz. Az aláírt hozzájáruló nyilatkozatot a gyerekházban zárt helyen kell tárolni, és azokat a gyerekház, illetve a Biztos Kezdet program fenntartója a projekt lezárulta után 5 évig köteles megőrizni.

A gyermekekre és szülőkre vonatkozó személyes adatok megosztása a gyerekház szakmai partnereivel is csak a szülő (gondviselő) írásbeli hozzájárulásával történhet meg.

Különös figyelmet érdemel ezek között az egyes gyermekek fejlődésének témájában szervezett team ülés, melyre csak abban az esetben kerülhet sor, ha a szülő a hozzájárulási nyilatkozatot kitöltötte. Az adatok továbbadásához szükséges hozzájárulási nyilatkozatot zárt helyen kell tárolni, és azokat a gyerekház, illetve a Biztos Kezdet program fenntartója a projekt lezárulta után 5 évig köteles megőrizni.

Szülői kérdőív:

A szülői kérdőív olyan kérdéseket tartalmazhat, melyek a gyerekház monitoring indikátorainak szolgálnak alapul, s a szülőkkel a gyerekházba való be- és kilépéskor kell kitölteni. A szülők a kérdőívet papíron kapják meg, az abban szereplő adatok rögzítéséhez be kell szereznii a hozzájárulásukat.

Az adatvédelmi előírások betartása érdekében a kérdőívre a szülő/gyermek neve nem, csak a BK Dokumentációs Rendszerben használt azonosítója kerülhet rá. A kérdőívet a gyerekház munkatársa rögzíti a BK Dokumentációs Rendszerben, majd ezt követően a Biztos Kezdet program fenntartója a projekt lezárulta után 5 évig köteles azt zárt helyen tárolni.

Kutatókkal történő együttműködés:

A kutatók regisztrációt követően kizárólag a gyerekházak működésére vonatkozó összesített indikátorokat láthatják.

Amennyiben a kutató egyedi kérésre összeállítandó adatállományt igényel, úgy az EMET-tel szerződést kell kötnie, valamint alá kell írni a titoktartási nyilatkozatot. A BK Dokumentációs Rendszerből az EMET EU Projektek Programiroda munkatársa kutatási célra az adatokat elemezhető formában menti ki, ekkor a gyermekek, szülők neve helyett titkosított azonosítószám látható, vagyis a kutatók számára csakis anonim módon hozzáférhetőek az adatok.

VIII. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége, biztosításának módja, formái

A gyerekház fontosnak tartja és támogatja a dolgozók folyamatos képzését. A "Biztos Kezdet Gyerekházak Ismeretek - Készségek" képzésben valamennyi munkavállalónak részt kell vennie.

A szakmai ismeretek, tapasztalatok átadása érdekében a dolgozók részt vesznek szakmai összejöveteleken, konferenciákon, fórumokon, kapcsolatot tartanak a környező gyerekházakkal.

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház nyitva áll a szakmai látogatásra érkező szakemberek, gyerekházak, hallgatók, kutatók részére.

IX. Záró rendelkezések

A Mosoly Sziget Biztos Kezdet Gyerekház Szakmai Programja Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testülete jóváhagyásával lép hatályba.

A Szakmai Programot az abban foglaltak változása esetén módosítani kell. A Szakmai Program módosításáról a gyerekház-vezető köteles gondoskodni, s azt a fenntartóval – annak hatályba lépése előtt – jóvá kell hagyni.

A Szakmai Programot a szolgáltatónál jól látható helyen – az épületen belüli információs táblán – el kell helyezni, illetve a fenntartó honlapján közzé kell tenni.

Ez a Szakmai Program a fenntartó jóváhagyásával, 2026. március 26. napjától lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 2023. április 13-án kelt, 51/2023. (IV. 14.) határozattal jóváhagyott Szakmai Program hatályát veszti.

Nyírbátor, 2026. március 11.

Éles Lászlóné
gyerekház-vezető

